

servativer, og at udeluffte Personer, der maasse mere end Andre ville være tilbøjelige til at ligge under for de Fristelser, som disse Næringsveie medføre. — Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds havde ogsaa Meget imod Bestemmelsen i § 12, hvorefter den Bevillingsmyndighed, som Indenrigsministeriet hidtil har havt, bliver indskrænket. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. M. Hansen) har allerede bemærket, at det falder lidt besynderligt, naar det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds er saa varfom med at borttage fra Indenrigsministeriet en Ret til at gjøre Undtagelser fra de bestaaende Love. Jeg opfatter den Bevillingsmyndighed, som der her er Tale om at opgive, saaledes, at man i sin Tid mente, der maatte gives en vis Tid, hvori Forholdene kunde regulere sig, og hvor der skulde være Leilighed for de Egne, der havde sær Trang dertil, uagtet de laa indenfor det omtalte Belte, at faae en vis Art af Handel og Fabrikdrift etableret paa Stedet, til at godtgjøre en saadan Trang for Ministeren, og at han derefter skulde kunne indbefomme dette Onske. Efterat der nu er gaaet 15 Aar, kan man vist være temmelig rolig for, at alle de Steder, hvor der har været Trang til extraordinært at faae indrømmet Undtagelser fra den bestaaende Næringslov, ogsaa have faaet deres Onsker tilfredsstillende, og der er Ingenting i Veien for at lade Principet i Loven af 1857 indtræde i dets fulde Strengthed, uden at der kan være Tale om at undtage ved ministeriel Bevilling, hvad der altid har noget Betænkeligt ved sig. Jeg tror, at vi ved at vedtage denne Lov i høj Grad ville indbefomme Onsker fra Kjøbstæderne, og at vi derved ville bidrage til, at den Stemning særlig mod Folkethinget, som maasse findes rundt omkring i Landets Kjøbstæder, og som maasse Alle ere enige om at beklage, derved i høj Grad vil kunne indpegaaes og fjernes; og kunne vi, saaledes som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds sagde, gjøre dette ved et ringe Offer med Hensyn til de Ting, som vi principrigtig maa holde paa, saa tror jeg, at vi maa gjøre det, og ikke lade os afholde deraf ved et vist Principrytteri, naar man i andre Tilfælde ikke holder saa stærkt derpaa. Jeg skal derfor anbefale Lovens hurtige Gang gjennem Thinget, forhaabentlig uden Udvalgs Rebsættelse.

J. M. Hansen: Da jeg første Gang havde Ordet, havde jeg ingen Opfordring til at udtale mig angaaende Lovforslagets Bestemmelse om Krammarkebernes Ophævelse, men det ærede Medlem for Sorø Amts 3die Valgkreds (Tauber) kom til at omtale denne Sag nærmere, og jeg maa derfor ønske at sige et Par Ord derom. Jeg er den, som i Kjøbstadkommissionen nærmest har arbejdet for at faae et Forslag frem om Krammarkebernes Ophævelse, fordi de efter min Erfar-

ring — og jeg har en temmelig stor Erfaring med Hensyn til dette Spørgsmaal — ikke gavne Nogenhjemhelt. De Haandværkere, som jeg nærmest tænker paa — skjøndt dette gjælder ogsaa med Hensyn til Manufakturhandlere og andre saadanne Folk, der reise omkring til Markederne — komme til disse med Varer, som de kunne sælge til ganske overordentlig ringe Pris. Naar de ikke kunne sælge dem til en meget ringe Pris, afsætte de nemlig ikke Noget af dem, men paa Grund af, at de maa rette sig herefter, er det ogsaa overordentlig flette Varer, som fremkomme og blive salubde paa Markederne. Det er derfor ogsaa et gammelt Ordsprog mellem de Markedsjogende: Hvad jeg sælger paa Markedet, er forsvaret med det Samme; jeg reiser i Aften eller i Morgen og de se mig aldrig mere. Det er det Samme, om Varerne holde eller ikke; de ere forsvarede med det Samme, naar jeg blot har Pengene i Lommen. Desuagtet kan det ogsaa siges, at de Vedkommende, naar de komme hjem, gjøre op og beregne, hvad Reisen og Opholdet paa Stedet har kostet foruden de andre Udgifter, som følge med, i mange Tilfælde ville finde, at de komme hjem med Tab, og Alt, hvad de opnaa derved, er saaledes, at de kunne gjøre saadanne flette og simple Artikler, som de ellers vanskeligt vilde kunne faae noget Brug for, naar de skulde levere ordentlige og forsvarlige Ting, i Penge ved at reise til Markedet med dem. Selve de Markedsjogende kunne vel faae forskellige Ting meget billigt, men naar de komme hjem og skulle bruge dem, ville de i Reglen gjøre den Erfaring, at de alligevel efter deres Bestaaenighed have betalt dem dyrere, end de vilde være komne til at betale Varer, de havde kjøbt hos Haandværkere i deres egen By eller hos den nærmestboende Haandværker paa Landet. Disse Folk maa nemlig lægge an paa, at de kunne forsvare det Arbejde, de levere, naar de tage Betaling derfor, medens de Andre ikke bryde sig om noget Ansvar, og uagtet Folk altsaa tilsyneladende faae billige Varer, maa de dog betale dem dyrere end andre paa Grund af deres Stæthed. Dette har ogsaa viist sig efter de Erklæringer; Kjøbstadkommissionen har indhentet fra Kjøbstæderne angaaende dette Spørgsmaal. Den største Galvdel af dem eller Flere, have vel erklæret sig for Krammarkebernes Vedligeholdelse, men det Betegnende derved er — jeg har deres Erklæringer herom liggende her for mig — at en af disse Erklæringer, der stemmer med en hel Del andre, gaar ud fra, at Krammarkeberne vel have tabt deres egentlige oprindelige Betydning, men da de dog kalde en hel Del Folk til Byen, hvorved flere af dens Beboere faae en Del Indtægt, har man ikke tundet tilraade deres Ophævelse. De Grunde, der oprindeligt foranledigede Krammarkeberne, erkendes vistnok nu at være bortfaldne for de allerfleste Kjøbstæders Vedkommende, og naar man endnu mange Steder vil beholde